

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อนโยบายเกณฑ์ และวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายสถาบัน ศึกษาถึงผลกระทบของเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย และศึกษาแนวคิดต่อรูปแบบ องค์ประกอบที่ควรใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยในอนาคต

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบบรรยายในลักษณะการศึกษาเชิงประจักษ์ ประชากร ได้แก่ นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเขตภูมิภาคใต้ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 4,841 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนจำนวนนิสิตนักศึกษาในแต่ละคณะ ของแต่ละมหาวิทยาลัย ได้จำนวน 950 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับนโยบาย วิธีการสอบคัดเลือก ผลกระทบของการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระบบปัจจุบัน ตลอดจนเกณฑ์ที่ควรใช้ในการคัดเลือกในอนาคต การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยตนเองส่วนหนึ่งและใช้ผู้ช่วยวิจัยจากมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งในอีกส่วนหนึ่ง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 เดือน

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันการศึกษาที่นิสิตนักศึกษาสังกัด ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อนโยบาย วิธีการ ผลกระทบของระบบการสอบคัดเลือก ตลอดจนเกณฑ์ที่ควรใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยในเขตภูมิภาคใต้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก และใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแต่ละสถาบัน

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัยเป็น 4 ตอน โดยในตอนแรกเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ตอนโยบาย และวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตอนที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ผลกระทบของวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ตอนที่สาม เป็นผลการวิเคราะห์ เกณฑ์ รูปแบบ และวิธีการคัดเลือก ที่ควรใช้เพื่อการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในอนาคต ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ตอนโยบาย และวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ตอนโยบาย และวิธีการสอบคัดเลือก พบว่า นิสิตนักศึกษาในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีความคิดเห็นต่อ นโยบายการสอบคัดเลือกเข้าโดยภาพรวมระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นนโยบายย่อยพบว่าเห็นด้วย ต่อนโยบายการรับตรง / โควตา และการสอบคัดเลือกรวมระดับมาก ส่วนนโยบายการใช้ ความสามารถพิเศษเห็นด้วยระดับปานกลาง และไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของ นิสิตนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ต่อนโยบายการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับ ความมีนัยสำคัญ .05

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการสอบคัดเลือกโดยภาพรวมนิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ ภาคใต้เห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเกณฑ์เป็นรายย่อย พบว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการ รับตรง / โควตา และการใช้ความสามารถพิเศษเห็นด้วยในระดับปานกลาง สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ ในการสอบคัดเลือกรวมเห็นด้วยในระดับมาก และไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น ของนิสิตนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ต่อเกณฑ์ที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ ในระดับความมีนัยสำคัญ .05

ในประเด็นการดำเนินการสอบโดยภาพรวม นิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ เห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาการดำเนินการสอบเป็นรายย่อย พบว่า วิธีการที่ใช้ในการ ดำเนินการสอบและการบริหารงานการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น สำหรับแบบทดสอบที่ใช้ในการสอบคัดเลือกนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง

และไม่มี ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ต่อวิธีดำเนินการ สอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ต่อผลกระทบ ของวิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือก พบว่า

1. ด้านจำนวนนิสิตนักศึกษา พบว่า นิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ชั้นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง จะลดลงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ลดลงร้อยละ 17.99 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ลดลงร้อยละ 12.94 และมหาวิทยาลัยทักษิณ ลดลงร้อยละ 6.60 เมื่อพิจารณาจำแนกคณะในแต่ละสถาบัน พบว่า มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ คณะที่นักศึกษาลดลงมากที่สุด คือ คณะเทคโนโลยีการเกษตร ลดลงร้อยละ 35.68 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยทักษิณ คณะที่ลดลงมากที่สุด คือ คณะ วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 24.20 และร้อยละ 8.08 ตามลำดับ

2. ด้านการกวดวิชา พบว่า การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยโดยภาพรวม มีผลกระทบต่อผู้เรียนในด้านการกวดวิชาในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตนักศึกษาในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ขณะเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายเรียนกวดวิชาร้อยละ 78.8 โดยส่วนใหญ่มีลักษณะการเรียนในรูปแบบ ที่เรียนกวดวิชาในโรงเรียนของตนเอง ร้อยละ 34.8 เรียนกวดวิชาในช่วงก่อนสอบ ร้อยละ 33.4 และเรียนกวดวิชาเฉพาะชั้น ม.6 ร้อยละ 28.8 โดยจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 – 3,000 บาท ต่อภาคเรียน ร้อยละ 35.5 เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 3,001 – 5,000 บาท ร้อยละ 23.3 และเสียค่าใช้จ่ายไม่เกิน 1,000 บาท ต่อภาคเรียน ร้อยละ 22.4 จำนวนรายวิชาที่เรียนกวดวิชา 2 – 3 รายวิชา มีร้อยละ 64.8 และเรียนกวดวิชาจำนวน 4 – 5 รายวิชา มีร้อยละ 23.4 และเหตุผล ที่สำคัญของการเรียนกวดวิชาเรียงลำดับดังนี้ คือ การได้รับเทคนิคการคิด ร้อยละ 77.5 มีโอกาสทำโจทย์ข้อสอบคัดเลือกเข้า ร้อยละ 72.6 ได้รับเทคนิคการเดาคำตอบ ร้อยละ 46.9 เพิ่มเติมความรู้เพื่อเรียนรู้ในเนื้อหาที่ยาก ร้อยละ 46.5 ทบทวนความรู้โดยไม่ต้อง อ่านหนังสือเอง ร้อยละ 45.3 และเนื้อหาที่เรียนไม่เพียงพอต่อการสอบคัดเลือก ร้อยละ 43.5 ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบของระบบการสอบคัดเลือกต่อการกวดวิชา

ของผู้เรียน พบว่า มีผลกระทบทางบวกระดับมาก ในประเด็นการทำให้คะแนนสอบดีขึ้น การทราบแนวข้อสอบ ได้เทคนิคคิดเร็ว การได้รับความรู้เพียงพอต่อการสอบคัดเลือกเข้า การลดเวลาทบทวนความรู้โดยตนเอง การสร้างความมั่นใจ และเพิ่มโอกาสเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัย ผลกระทบทางลบในระดับมากได้แก่การสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ผลกระทบทางลบในระดับปานกลางได้แก่ไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่นและเกิดความเครียด

3. นิสิตนักศึกษาในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ทั้ง 3 สถาบันโดยภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเกณฑ์ต่างๆที่ใช้ในการสอบคัดเลือกรวม มีผลกระทบต่อผู้เรียนทั้งทางบวก และทางลบในระดับมากทุกเกณฑ์ โดยมีรายละเอียดของแต่ละเกณฑ์ย่อยดังนี้

3.1 การใช้เกณฑ์จากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 5% และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ 5% มีผลกระทบต่อผู้เรียนมากในประเด็นการสอบได้ – ไม่ได้ การได้เปรียบ – เสียเปรียบจากโรงเรียนที่มีขนาดและคุณภาพแตกต่างกัน การตั้งใจเรียนมากขึ้นขณะเรียน การตัดโอกาสผู้ที่ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลางค่อนข้างต่ำและต่ำ และนักเรียนเรียนพิเศษกับครูประจำวิชาเพื่อให้ได้คะแนนสูงขึ้น สำหรับประเด็นการเคารพเชื่อฟังครูมากขึ้น สนใจเรียนวิชาทั่วไปมากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนมากขึ้น และครูเอาใจใส่นักเรียนมากขึ้น มีผลกระทบต่อผู้เรียนระดับปานกลาง

3.2 การใช้เกณฑ์การแจ้งผลการสอบล่วงหน้า มีผลกระทบระดับมากต่อผู้เรียนในประเด็นการเลือกอันดับของคณะ การเลือกคณะในแต่ละสถาบัน การเปลี่ยนแปลงความสนใจในคณะ / สาขาวิชา การเลือกเพื่อให้สอบได้มิใช่เป็นความสนใจ / ความถนัด ทราบศักยภาพตนเองมากขึ้น มีมานะพากเพียรมากขึ้น และเกิดการแข่งขันสูงในบางคณะ สำหรับประเด็นการเกิดความประมาทไม่ตั้งใจเรียนมีผลกระทบระดับปานกลาง

3.3 การใช้เกณฑ์การสอบวัดความรู้ – ความถนัดเฉพาะ ปีละ 2 ครั้ง มีผลกระทบระดับมากต่อผู้เรียนในทุกประเด็น ดังนี้ ทำให้ครูสอนเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ การจัดแผนการเรียนในโรงเรียนที่เน้นการจบเนื้อหาเร็วขึ้น ความตั้งใจเรียนตลอดปีของนักเรียนมากขึ้น การเรียนกวดวิชามากขึ้น การสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากขึ้น และผู้เรียนมีความวิตกกังวลมากขึ้น

3.4 การใช้เกณฑ์การเก็บคะแนนไว้ใช้ไม่เกิน 3 ปี มีผลกระทบระดับมากต่อผู้เรียนในประเด็นลดความวิตกกังวล มีการสอบใหม่เพื่อให้ได้คณะที่ต้องการมากขึ้น การไม่ตั้งใจเรียนขณะเรียนปีที่ 1 มีมากขึ้น เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยขั้นต่ำทุกคณะเพิ่มขึ้น นักเรียน

รุ่นหลังมีโอกาสสอบได้คณะที่ต้องการลดลง และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการสอบมากขึ้น และสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐมากขึ้น สำหรับประเด็นมีความยุติธรรมน้อยมีผลกระทบปานกลาง

3.4 การใช้เกณฑ์คะแนนครั้งที่ดีที่สุดที่สุด มีผลกระทบระดับมากต่อผู้เรียนในประเด็นนักเรียนมีความพยายามมากขึ้น และมีความวิตกกังวลในการสอบน้อยลง สำหรับประเด็นนักเรียนมีความตั้งใจทำแบบทดสอบน้อยลงมีผลกระทบระดับปานกลาง

3.5 การใช้เกณฑ์การเลือกได้ไม่เกิน 4 อันดับ มีผลกระทบระดับมากต่อผู้เรียนในประเด็นมีโอกาสเลือกได้กว้างขวางขึ้น รับรู้ความถนัดและความสนใจตนเองมากขึ้น และมีโอกาสได้คณะที่ไม่ต้องการศึกษามากขึ้น

ตอนที่ 3 เกณฑ์ รูปแบบ และวิธีการคัดเลือกที่ควรใช้เพื่อการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัยในอนาคต ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ต่อเกณฑ์ รูปแบบ และวิธีการคัดเลือกที่ควรเลือกใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า

1. นิสิตนักศึกษา เขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีความคิดเห็นต่อการเลือกเกณฑ์ที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยในอนาคต ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. คะแนนการสอบคัดเลือกรวม
2. คะแนนจากแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวข้อง
3. คะแนนจากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
4. คะแนนจากแบบทดสอบปลายภาคโดยใช้แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน
5. คะแนนจากแบบทดสอบความถนัดเชิงเหตุผล
6. คะแนนจากค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
7. คะแนนความสามารถในการทำกิจกรรม ขณะเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับภาพรวมในเกณฑ์ที่เลือกใช้และลำดับที่ดังนี้ ลำดับที่ 1 คะแนนสอบคัดเลือกรวม ลำดับที่ 2 คะแนนจากแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวข้อง และลำดับที่ 3 คือ คำนำนักจากระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มี

ความเห็นแตกต่างกันดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ คะแนนการสอบคัดเลือกรวม ลำดับที่ 2 คือ คะแนนจากระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และลำดับที่ 3 คือ คะแนนจากแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวข้อง

3. นิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ เห็นว่า รูปแบบของการสอบคัดเลือกควรเป็นรูปแบบคัดเลือกรวมเหมือนปัจจุบัน ร้อยละ 61.5 สำหรับรูปแบบแต่ละสถาบันจัดสอบตามข้อกำหนด ร้อยละ 26.4 โดยมีลักษณะการดำเนินงานดังนี้

- สอบคัดเลือกรวม (ร้อยละ 72.9)
- สอบวัดความรู้ปีละ 2 ครั้ง (ร้อยละ 71.8)
- ใช้คะแนนจาก GPAX 5% (ร้อยละ 45.0) ใช้คะแนนจาก GPAX 10% (ร้อยละ 26.7) ไม่ควรให้คะแนนจากค่า GPAX (ร้อยละ 14.9)
- ใช้คะแนนค่า PR 5% (ร้อยละ 48.4) ใช้คะแนนจากค่า PR 10% (ร้อยละ 23) ไม่ควรใช้คะแนนจากค่า PR (ร้อยละ 18.0)
- เก็บไว้ใช้ไม่เกิน 2 ปี (ร้อยละ 45.3) เก็บไว้ใช้ 3 ปี (ร้อยละ 39.0)
- ควรแจ้งผลคะแนนให้ทราบล่วงหน้า (ร้อยละ 98.1)
- นำคะแนนครั้งที่ดีที่สุดมาพิจารณา (ร้อยละ 97.9)
- เลือกได้ไม่เกิน 4 อันดับ (ร้อยละ 63.2)
- ไม่ควรตัดสิทธิ์คะแนนผู้เคยสอบเข้าได้ (ร้อยละ 61.6)

4. ข้อเสนอแนะเพื่อให้การใช้ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม(GPAX) และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ให้เป็นที่ยอมรับ คือ จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัด คือ แบบทดสอบ ให้มีประสิทธิภาพในการวัดความสามารถได้แท้จริง หลักสูตรกำหนดเนื้อหาให้รัดกุมชัดเจน ครูมีคุณภาพในการสอนยุติธรรมในการให้คะแนน มีคุณธรรมและรักษาวินัยในการกำกับการสอบ ผู้บริหารต้องกำกับ / ควบคุมการสอนของครูและการให้คะแนนของครู รัฐพึงจัดสรรปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องปฏิบัติการ วัสดุ เป็นต้น ให้เท่าเทียมกันในทุกโรงเรียน และจัดองค์กรควบคุมดูแลการทำงานของโรงเรียน และจัดกลุ่มคุณภาพโรงเรียน

5. ข้อเสนอแนะเพื่อให้การวัดผลให้เกิดความยุติธรรมและเหมาะสมในการสอบคัดเลือกเข้า คือ ควรใช้แบบทดสอบจากส่วนกลาง ไม่ใช่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และคะแนนจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ เนื้อหาในแบบทดสอบต้องอยู่ในขอบข่ายของหลักสูตร และควบคุมการดำเนินการสอบอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ในการสอบคัดเลือกเข้าควรบริหารการสอบเกี่ยวกับจำนวนวิชาที่สอบแต่ละวันไม่มากเกินไป และในแต่ละปีควรให้แบบทดสอบ

ยากง่ายใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ต้องอบรมครูเกี่ยวกับการออกข้อสอบ พัฒนาจรรยาบรรณครู (การลำเอียง การบอกข้อสอบ) การไม่ปล่อยเกรดเพื่อ ประเด็นสุดท้ายที่ให้ข้อเสนอแนะ คือ รัฐควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเรียนในระดับอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และการยกเลิกระบบการสอบคัดเลือก

อภิปรายผล

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตนักศึกษาในเขตภูมิภาคภาคใต้ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้ง 3 สถาบัน เห็นด้วยต่อนโยบายการสอบคัดเลือกในระดับมาก โดยเฉพาะนโยบายการรับตรง / โควตา และการสอบคัดเลือกรวม แสดงให้เห็นว่า นโยบายการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามีความเหมาะสม ถ้าพิจารณาในวิธีการรับนักศึกษาของนโยบายการรับตรง/โควตา จะเห็นว่าจะให้สิทธิ์เฉพาะนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และปีการศึกษา 2544 กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2545 : 9) แสดงให้เห็นถึงการเปิดโอกาสให้นักศึกษาในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการจัดการศึกษา มาตราที่ 9 ข้อที่ 2 ที่ว่า “การจัดระบบ โครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เมื่อพิจารณาจากสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจะพบว่า นโยบายการรับตรง / โควตา สามารถสนองนโยบายการกระจายโอกาสในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และสร้างความเสมอภาคในสังคมได้ส่วนหนึ่ง (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543 : 37 – 38) เพราะจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สถานภาพนิสิตนักศึกษาอยู่ในเขตภูมิลำเนาภาคใต้ ร้อยละ 80.3 และนิสิตนักศึกษามีบิดาอาชีพเกษตรกรรมสูงสุด ร้อยละ 30.4 รองลงมา คือ อาชีพรับราชการ ร้อยละ 26.6 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 23.8 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยเรื่องการปฏิรูปวิธีการรับนักเรียนระดับอุดมศึกษา : โควตาหรือการสอบรวม ของไทยทิพย์สุวรรณกุล (2543 : 18, 12) ที่ว่า การรับตรงมีแนวโน้มการกระจายโอกาสทางการศึกษามากกว่าการสอบคัดเลือก และนักศึกษากลุ่มรับตรง / โควตาให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนที่มีบิดาเป็นเกษตรกรมากกว่าการรับนักศึกษาโดยการสอบคัดเลือก และจะเห็นว่าการกระจายโอกาสนี้ก็คำนึงถึงคุณภาพเช่นกัน เพราะจากข้อมูลสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 50.5 ที่ผู้เรียนมีผลการเรียนอยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75.01 – 99.99 แต่อย่างไรก็ตาม และร้อยละ 30.2 ที่อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50.01 – 75.00 ประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่

ต้องคำนึงถึง คือ การใช้นโยบายการรับตรง/โควตา ผู้เรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเพราะต้องเดินทางไปสมัครในสถาบันต่างๆ โดยตนเอง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อผู้ปกครองและนักเรียนที่มีรายได้ค่อนข้างน้อย ที่ไม่สามารถเดินทางไปสมัครได้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับ การสอบได้โดยวิธีการสอบคัดเลือกรวมซึ่งอาจต้องไปอยู่คนละเขตภูมิภาคก็เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า สำหรับนโยบายการสอบคัดเลือกรวมที่เห็นด้วยในระดับมาก น่าจะเนื่องมาจากการสอบคัดเลือกรวมใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันเป็นการใช้เกณฑ์เดียวกันในการตัดสินความสามารถ ซึ่งแสดงถึงความยุติธรรมที่ทุกคนได้รับ เพราะทุกคนจะต้องถูกวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกันเพื่อที่จะถูกคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อหรือไม่สามารถศึกษาต่อในสถาบันต่างๆ

2. จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตนักศึกษาเขตภูมิภาคได้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เห็นด้วยต่อเกณฑ์ที่ใช้ในการรับตรง/โควตา และเกณฑ์การใช้ความสามารถพิเศษในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายรับตรง/โควตา และการใช้ความสามารถพิเศษมีการนำเกณฑ์ลำดับที่ของผลการเรียนแต่ละโรงเรียน(ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์) และระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน เพราะเป็นที่ทราบและยอมรับกันโดยทั่วไปว่าคุณภาพของโรงเรียนในแต่ละขนาดและแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันมากในแต่ละจังหวัด ดังนั้น การใช้เกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมและค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ทำให้เกิดการได้เปรียบ - เสียเปรียบได้โดยที่คุณภาพของผู้เรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543 : 39) ที่ว่า ปัจจุบันขณะนี้ GPA มาจากโรงเรียนที่มีคุณภาพต่างกันซึ่งทางวิชาการรับไม่ได้เลย ดังนั้น หากจะยังคงใช้เกณฑ์นี้ นักการศึกษาอาจจะต้องคิดค้นวิธีการที่จะทำให้คุณภาพของโรงเรียนมีความใกล้เคียงกัน เพื่อมิให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันมาก

3. จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตนักศึกษาเขตภูมิภาคได้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เห็นด้วยต่อการดำเนินการสอบในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินการสอบค่อนข้างให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้เข้าสอบทั้งในด้านสถานที่สอบ ซึ่งจัดสถานที่สอบในย่านชุมชนสะดวกในการเดินทาง การแจ้งผลการสอบซึ่งแจ้งผลทั้งทางอินเทอร์เน็ต สอบถามทางโทรศัพท์และจดหมายก่อนเวลากำหนด แต่สำหรับในประเด็นแบบทดสอบนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากแบบทดสอบที่ใช้วัดเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบวัดความสามารถที่แท้จริงได้ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีโอกาสเดาถูกได้มากโดยที่ไม่มีความรู้ ทำให้ผู้สอบได้คะแนนสูงกว่าความสามารถที่แท้จริง

4. จากข้อค้นพบเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาที่ลดลงในชั้นปีที่ 2 ในทุกสถาบัน เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระบบนี้ทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งสอบได้ในขณะที่ตนเองไม่พอใจหรือขาดความรู้ความถนัดที่เพียงพอ โดยเฉพาะในคณะวิทยาศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาเหล่านี้จึงต้องมาสอบใหม่หรือต้องลาออกกลางคัน จากการสัมภาษณ์นักศึกษบางส่วนที่สอบใหม่ พบว่า เนื่องจากขณะที่เข้าไปครั้งแรกมิใช่เป็นขณะที่มีความสนใจและถนัดอย่างแท้จริง การสอบใหม่ต้องการจะได้คณะที่ดีขึ้น การไม่สละสิทธิ์ต่างๆที่ได้คณะที่ไม่ต้องการเพราะไม่ต้องการเสียเวลาเรียน ต้องการจะมีที่เรียนจึงตัดสินใจเรียนในมหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1 เสียก่อน และบางส่วนเนื่องจากไม่มีความถนัดในคณะที่สอบติดเข้าไปจึงต้องสอบใหม่เพราะถ้าเรียนต่อไปอาจต้องออกกลางคัน ทำให้จำนวนนักศึกษาลดลงซึ่งเป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษา ในประเด็นนี้ผู้วิจัยคิดว่า ระบบการศึกษาไทยน่าจะต้องมีศูนย์หรือสำนักทดสอบกลางทำหน้าที่วัดความรู้ ความสามารถ ความถนัดของผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน ผู้เรียนสามารถสอบเก็บคะแนนไว้ใช้ได้ในช่วงเวลาหนึ่ง (ประมาณ 2 ปี) โดยอาจจะสอบกี่ครั้งก็ได้แล้วนำผลคะแนนครั้งที่ดีที่สุดไปใช้ในการสมัครสอบเข้าในสถาบันที่ตนเองต้องการ และเหมาะสมกับความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ อเมริกา เป็นต้น

5. จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเรียนกวดวิชาของนิสิตนักศึกษาในเขตภูมิภาคได้ส่วนใหญ่ มักจะเรียนขณะเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 78.8 ซึ่งแตกต่างกับข้อค้นพบของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2544 : 47) เกี่ยวกับปริมาณการกวดวิชาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวม ร้อยละ 54.3 แสดงให้เห็นว่า ในเขตภูมิภาคได้โดยภาพรวม นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนิยมเรียนกวดวิชาสูงขึ้นกว่าเดิมมาก อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันมีโรงเรียนกวดวิชาที่มีชื่อเสียงมาเปิดสอนอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ 4 – 5 สถาบัน นอกจากนี้ลักษณะการเรียนกวดวิชาที่นิยม คือ เรียนกวดวิชาในโรงเรียนตนเองมากที่สุด ร้อยละ 34.8 ซึ่งจะขัดแย้งกับภาพรวมจากงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2544 : 55) ที่นักเรียนนิยมเรียนในสถานกวดวิชามากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ภาคใต้ ระยะทางที่จะเดินทางมาเรียนของนักเรียนในแต่ละอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงค่อนข้างไกลมาก สำหรับเหตุผลของการกวดวิชา พบว่า เรียงลำดับดังนี้ ได้เทคนิคการคิด มีโอกาสทำโจทย์ข้อสอบคัดเลือกเข้าให้เทคนิคการเดาคำตอบ เพิ่มเติมความรู้เพื่อเรียนรู้เนื้อหาที่ยาก ทบทวนความรู้โดยไม่ต้องอ่านหนังสือเอง และเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการสอบคัดเลือก เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นเหตุผลเชิงวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะสอดคล้องกับเหตุผลของการเรียน

กวดวิชาในภาพรวมระดับประเทศของผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2544 : 60) ที่ว่าการเรียนกวดวิชาของนักเรียนมีเหตุผลเรียงลำดับดังนี้ เพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น เพื่อเตรียมศึกษาต่อ เพื่อเรียนล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นเรียนปกติ เรียนที่โรงเรียนไม่เข้าใจ นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การกวดวิชามีผลกระทบในทางลบในประเด็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย การไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่นในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2544 : 71) ที่ว่าการกวดวิชาจะมีผลกระทบในเรื่องค่าใช้จ่ายในระดับมากที่สุด ไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่นอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อค้นพบที่ว่า การกวดวิชามีผลกระทบในทางบวกในประเด็นคะแนนสอบดีขึ้น ทราบแนวข้อสอบ ได้เทคนิคคิดเร็ว สร้างความมั่นใจ เพิ่มโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในระดับมาก สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2544 : 64) ที่ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความเห็นว่า การกวดวิชาจะให้ผลประโยชน์ในประเด็นข้างต้นที่กล่าวมาในระดับมากเช่นกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การกวดวิชาในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเห็นว่ามีค่าจำเป็น แต่อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกการกวดวิชาในโรงเรียนของตนเองมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการกวดวิชาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าครูในสถานศึกษาพยายามทุ่มเทการสอนและสอดแทรกประเด็นการสอนเทคนิคการคิด การนำโจทย์ข้อสอบคัดเลือกเข้ามาให้ทำขณะเรียน สอนให้ลึกและครอบคลุมหลักสูตร เป็นต้น ก็จะช่วยให้ระบบการกวดวิชาลดลง จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองเกี่ยวกับประเด็นนี้ได้มาก และอาจทำให้ค่านิยมในการกวดวิชาลดลง

6. จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การใช้เกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ อย่างละ 5% มีผลกระทบต่อผู้เรียนมากทั้งในทางบวกและทางลบ โดยเฉพาะจะมีผลกระทบสูงมากสำหรับนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดและคุณภาพแตกต่างกันแสดงให้เห็นว่า คุณภาพของโรงเรียนมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้น การใช้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ของแต่ละโรงเรียนจึงเป็นการใช้เครื่องมือวัดที่ต่างชนิดกัน ต่างคุณภาพกัน แล้วนำผลของการวัดมารวมกันย่อมเป็นที่ยอมรับกันได้ยากในเชิงวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ; 2543 : 39) จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ให้ความเห็นว่าการใช้ GPAX และ PR นับเป็นสิ่งที่เหมาะสมเพราะเป็นการให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้ตั้งใจเรียนมาโดยตลอดระยะเวลา 3 ปี ซึ่งนักเรียนบางคนอาจจะผิดพลาดในการทำแบบทดสอบคัดเลือกเข้าก็ยังมีโอกาสสอบได้ เนื่องจากมีน้ำหนักค่าจาก GPAX และ PR แต่ก็

ไม่ควรให้นำหนักเกินอย่างละ 5% เพราะว่าทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนมากเกินไป แต่อย่างไรก็ตามการใช้ GPAX และ PR มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ก็เป็นความจำเป็นเพราะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 มาตราที่ 26 ที่ว่า ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน แต่ควรทำให้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ สำราญ มีแจ้ง (2542 : 87 – 88) ได้ให้ข้อเสนอแนะวิธีการวัดผลในลักษณะนี้ว่าควรมีการแปลงค่า (Equate) เหล่านี้ตามขนาดโรงเรียน หรือจัดกลุ่มคุณภาพโรงเรียนตามขนาดแล้วเทียบอัตราส่วนของการให้เกรด โดยวิธีการแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานหรือการเทียบมาตรา นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะช่วยทำให้ความแตกต่างระหว่างคุณภาพของโรงเรียนลดลงบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากทุกโรงเรียนจะถูกประเมินภายใต้ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานเดียวกัน ผู้บริหารทุกสถาบันก็น่าจะมีการปรับระบบการบริหารงานเพื่อให้มาตรฐานของโรงเรียนตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 47 ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่ว่า “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา”

7. จากข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การใช้เกณฑ์คะแนนครั้งที่ดีที่สุดมีผลกระทบมาก แต่เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับก็นับว่าเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งการสอบหลายครั้งเพื่อใช้คะแนนที่ดีที่สุดเป็นไปตามหลักการวัดผลในแง่ ที่ว่า วัดผลให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นควรวัดหลายๆ ครั้ง นอกจากนี้ตามหลักของการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 22 , 2542 : 12) จากการสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า นักเรียนจะไม่ค่อยเครียดเมื่อออกจากห้องสอบเพราะคิดว่ายังมีโอกาสที่จะแก้ตัวใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 26 ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่ว่า การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน

ข้อนำสังเกตประการหนึ่งในประเด็นนี้ จากการที่ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ในแต่ละวิชา ในแต่ละปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 จนกระทั่งถึงปีการศึกษา 2545 พบว่า คะแนนมีความแปรปรวนมากในแต่ละวิชา แต่ละปี ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากแบบทดสอบมีระดับความยากและอำนาจจำแนกไม่คงที่ หรืออาจเนื่องมาจากระดับความสามารถ

ของผู้เรียนในแต่ละปีแตกต่างกัน แต่จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งสอบคัดเลือกมา 6 ครั้ง พบว่า ระดับความยากของแบบทดสอบแต่ละวิชา ในแต่ละครั้งในปีเดียวกันหรือคนละปี มีความแตกต่างกันค่อนข้างสูงมาก ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกณฑ์การใช้คะแนนครั้งที่ดีที่สุดที่สุดมีผลกระทบมาก

8. จากข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตนักศึกษาเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 สถาบัน ต่อเกณฑ์การคัดเลือก 3 ลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ คะแนนการสอบคัดเลือกรวม คะแนนจากแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวข้อง และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยเกี่ยวกับระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ (บทที่ 2 ตอนที่ 3) พบว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกในปัจจุบันที่กล่าวข้างต้นสอดคล้องกับเกณฑ์สากลที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศสิงคโปร์ใช้เกณฑ์จากคะแนนสอบคัดเลือกรวม (GCE ระดับ A) ผลการเรียนจากวุฒิปัตร์ คะแนนแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวข้อง และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นเกณฑ์ ประเทศมาเลเซียใช้คะแนนจากการสอบผ่านระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Sixth Form) เป็นเกณฑ์ ญี่ปุ่นใช้คะแนนจากการสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานเป็นเกณฑ์ สหรัฐอเมริกาใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมผลจากการสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานและคะแนนจากแบบทดสอบความถนัดเป็นเกณฑ์ สำหรับการเลือกเกณฑ์คะแนนการสอบคัดเลือกรวมที่นิสิตนักศึกษาเลือกเป็นลำดับที่ 1 นั้น เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่าในประเทศไทยคุณภาพของสถานศึกษาค่อนข้างแตกต่างกันมาก การใช้คะแนนสอบจากการสอบคัดเลือกรวมซึ่งใช้แบบทดสอบฉบับเดียวเหมือนกันทั่วประเทศ น่าจะเป็นการวัดที่มีความยุติธรรมมากที่สุด

ข้อนำสังเกตประการหนึ่งจากข้อค้นพบนี้คือ สังคมไทยปลูกฝังโดยให้ความสำคัญต่อเรื่องของการสอบสูงมาก จะเห็นจากการสอบแข่งขันตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอุดมศึกษา การสอบเข้าทำงาน การสอบเพื่อรับทุน และการสอบเพื่อศึกษาต่อต่างประเทศ ดังนั้น ระบบการแข่งขันจึงเข้ามามีบทบาทอย่างชัดเจน ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการกวัดวิชามากเพราะประโยชน์ของการกวัดวิชานั้น ผู้เรียนจะได้เทคนิคการคิด ได้เพิ่มเติมความรู้เพื่อเรียนรู้เนื้อหาที่ยาก ได้มีโอกาสทำโจทย์ข้อสอบคัดเลือกเข้า มีความมั่นใจในการสอบมากขึ้น เป็นต้น ดังนั้น ถ้าต้องการให้ค่านิยมของระบบการกวัดวิชาลดลง ต้องมีการปรับปรุงระบบการวัดความสามารถของบุคคลในสังคมให้หลากหลายและไม่เน้นการสอบ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 26

9. จากข้อเสนอแนะของนิสิตนักศึกษาในเขตภูมิภาคได้ในการทำให้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ของแต่ละโรงเรียนมีคุณภาพใกล้เคียงกัน ซึ่งนักศึกษาได้เสนอแนะให้ปรับปรุงใน 4 ประเด็น คือ คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัด คือ แบบทดสอบให้มีประสิทธิภาพในการวัดความสามารถได้แท้จริง หลักสูตรกำหนดเนื้อหาให้รัดกุม ชัดเจน คุณภาพในการสอน ยุติธรรมในการให้คะแนน มีคุณธรรมและรักษาวินัยในการกำกับการสอบ ผู้บริหารต้องกำกับ / ควบคุมการสอนของครูและการให้คะแนนของครู การจัดสรรงบประมาณรัฐพึงจัดสรรปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องปฏิบัติการ วัสดุ เป็นต้น ให้เท่าเทียมกันในทุกโรงเรียน และจัดองค์กรควบคุมดูแลการทำงานของโรงเรียนและจัดกลุ่มคุณภาพโรงเรียน แสดงให้เห็นว่า ระบบการศึกษาของไทยจะต้องมีการพัฒนาใหม่ทั้งระบบตั้งแต่การจัดสรรงบประมาณ ซึ่งไม่ควรจะจัดสรรโดยคำนึงเฉพาะจำนวนนักเรียนเท่านั้นเพราะมีเช่นนั้นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ก็จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยาก เพราะห้องปฏิบัติการจะเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 60 ที่ว่าให้รัฐจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐ ตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ด้านหลักสูตรจะต้องมีความชัดเจนในขอบข่ายเนื้อหา ความลึกของเนื้อหา ด้านครูจะต้องผลิตครูที่มีความรู้คู่คุณธรรมที่สามารถจะพัฒนาผู้เรียนได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และครูจะต้องมีจรรยาบรรณและจิตวิญญาณของครู ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่า นักเรียนไม่ค่อยเคารพเชื่อฟังครูเพราะคิดว่าครูมีความลำเอียงขาดความยุติธรรม ก่อนข้างดำเนินการสอนแบบธุรกิจ และในด้านการดำเนินการสอบต้องเข้มงวดกวดขัน ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 52 ที่ว่า ให้กระทรวงศึกษาส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง สำหรับในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าขาดความเป็นมาตรฐานเดียวกันข้อสอบบางโรงเรียนยากมากบางโรงเรียนค่อนข้างง่าย แสดงถึงความไม่มีมาตรฐานที่เท่าเทียมกันของเครื่องมือที่ใช้วัด ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนจะสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ที่ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับชั้น และมาตรา 49 ที่ว่า ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

10. จากข้อเสนอแนะของนิสิตนักศึกษาในเขตภูมิภาคภาคใต้ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่ทำให้การวัดผลเกิดความยุติธรรมและเหมาะสม ควรใช้แบบทดสอบจากส่วนกลางและมีมาตรฐานเกี่ยวกับระดับความยากเท่าเทียมกัน ไม่ควรใช้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และคะแนนจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ ควรบริหารการสอบอย่างมีระบบและเคร่งครัด จากข้อเสนอแนะเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผู้เรียนในสถานศึกษายังขาดความเที่ยงตรงในเนื้อหาและคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีในด้านระดับความยากง่าย จากการสัมภาษณ์นายบุญสม จันทร์มงคล ปัจจุบันเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งสอบแบบทดสอบคัดเลือกเข้าติดต่อกันมาจำนวน 6 ครั้ง (ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 – 2545) พบว่า แบบทดสอบที่ใช้ทดสอบแต่ละครั้งในปีเดียวกัน ระดับความยากในวิชาเดียวกันแตกต่างกันค่อนข้างมาก และในแต่ละปีก็แตกต่างกันอีกด้วย ซึ่งมีผลกระทบต่อคะแนนเฉลี่ยขั้นต่ำของการสอบได้ในแต่ละคณะในแต่ละปีก่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่า เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยขั้นต่ำของทุกคณะสูงขึ้น รุ่นหลังมีโอกาสสอบต่อคณะที่ต้องการลดลง มีความยุติธรรมน้อย (ดังแสดงในตารางที่ 33) สำหรับในประเด็นการบริหารการสอบในสถานศึกษา นักศึกษาให้สัมภาษณ์ว่าในการคุมสอบของครูค่อนข้างหละหลวมทำให้ผู้เรียนคัดลอกกันในระหว่างการสอบได้ง่าย

ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปฏิบัติ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีผู้วิจัยจะต้องศึกษาระบบงานของมหาวิทยาลัยและคณะแต่ละคณะ มิเช่นนั้นจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างทำได้ยากและมีปัญหา
2. การเก็บข้อมูลโดยให้นักศึกษาเรียงลำดับปัญหาหรือเนื้อหาจะต้องชี้แจงย้ำเน้นให้ชัดเจนและให้เรียงลำดับให้หมดทุกข้อ มิเช่นนั้นจะทำให้ข้อมูลขาดหายหรือกลายเป็นแบบทดสอบที่ไม่สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรต้นคือสถาบันการศึกษา ควรจะได้มีการศึกษาจากตัวแปรอื่นๆเพิ่มเติม แต่จะต้องศึกษารายละเอียดของการเก็บข้อมูลของแต่ละสถาบันการศึกษาให้ชัดเจน
2. ในการวิจัยครั้งนี้พบปัญหาของแบบทดสอบที่ใช้ในโรงเรียนค่อนข้างชัดเจน ควรได้มีการวิจัยในประเด็นการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือทั้งในระดับโรงเรียน และแบบทดสอบคัดเลือกเข้า
3. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าแบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์หนึ่งที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา ดังนั้นอาจจะต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบทดสอบความถนัดในแต่ละสาขาวิชา

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สถาบันผลิตครูทุกสถาบันควรจะต้องพิจารณาการพัฒนาคุณภาพให้มีมาตรฐานทั้งด้านความรู้ คุณธรรม เพราะจากการให้ข้อเสนอแนะพบปัญหาในส่วนนี้มากพอสมควร
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ จะต้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณแก่สถานศึกษาเพื่อการผลิตผู้เรียนให้ได้คุณภาพ ไม่ควรใช้ฐานโดยยึดรายหัวผู้เรียนเพียงประเด็นเดียว
3. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ควรมีการตรวจสอบคุณภาพการสอนของครูตามสภาพจริงในห้องเรียนให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นมาตรฐานสากล
4. แบบการแนะแนวในโรงเรียนจะต้องดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการเลือกอันดับ / คณะที่มีใช้ความสนใจ และความถนัดลดลง
5. การเรียนการสอนในระบบโรงเรียนยังมีปัญหา จึงทำให้เด็กต้องไปเรียนกวดวิชาต่างๆเพิ่มเติม ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเข้มงวดในประเด็นนี้ อาจจะต้องใช้ระบบการนิเทศภายในเพื่อช่วยเหลือทั้งครูและนักเรียนอย่างจริงจัง